

24. NUR SÛRESİ

Hicretin altıncı yılında indirilmiştir. Adını 35-40. ayetlerinden almıştır. 64 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Bu mesaj, bizzat Bizim gönderip ilâhî bir yasa olarak yürürlüğe koyduğumuz ve düşünüp öğüt alabilesiniz diye, içerisinde hikmet dolu apaçık ayetlere yer verd iğimiz bir sûredir.

O hâlde, ey İslâm toplumunun yöneticileri:

2. Kendi arzusuyla evlilik dışı cinsel ilişkiye girerek zina eden ve en az dört şâhitle suçu

ispatlanan **kadın ve erkeğin her birine**, caydırıcı bir ceza olarak **yüzer değnek vurun!** Bu ceza bekarlar için geçerlidir. Evli olanların cezası ise Peygamberin uygulamasında görüldüğü üzere, ölümdür. **Eğer Allah'a ve âhiret gününe** gerçekten **inanıyorsanız, onlara duyduğunuz merhamet duygusu, sizi Allah'ın hükmünü uygulamaktan alıkoymasın!** Çünkü bu ceza, fuhşun ve zinanın yaygınlaştığı; sadakat, dürüstlük, fedâkârlık gibi İslâmî değerlerin silinip yok olduğu, ailelerin parçalanarak başıboş nesillerin yetiştiği bir toplumu dünyada ve âhirette bekleyen âkıbetten çok daha hafiftir. Bunun için, zinayı engell eyecek cezaları uygulamaktan çekinmeyin. Fakat bu ceza, kapalı kapılar ardında infâz edilmesin, **inananlardan bir topluluk da**, ceza infaz edilirken orada hazır bulunarak, **suçluların cezalandırılmasına şâhitlik etsin.** Böylece bu, hem suçu işleyenler, hem de seyredenler üzerinde daha etkili ve caydırıcı olur.

Bu suçu işleyen kişi, içtenlikle tövbe eder ve bir daha da zinaya yaklaşmazsa günahı bağışlanır ve

İslâm toplumundaki saygın yerini alır. Zinayı alışkanlık hâline getiren sözde “Müslümanlara” gelince, müminler böyle kişileri kendilerine eş olarak seçmekten titizlikle sakınmalıdırlar, çünkü:

3. Zina eden ve bunu bir hayat tarzı olarak benimseyen bir erkek, ancak kendisi gibi zinâcı yahut müşrik, putatapan bir kadınla evlenebilir; nitekim, **zina eden ve bunu alışkanlık hâline getiren bir kadın da, yine ancak kendisi gibi zinâcı yahut müşrik, putatapan bir erkekle evlenebilir.** Çünkü, gayri meşrû ilişkileri bir hayat tarzı hâline getiren **b u** gibi insanlarla evlenmek, **müminlere yasaklanmıştır.**

4. Bir de; namuslu kadınları zinayla suçlayan, fakat bu iddiasını ispatlamak üzere dört şahit getiremeyen kimselere gelince, onlara iftiralarının cezası olarak seksen değnek vurun ve artık onların şahitliğini asla kabul etmeyin. Çünkü onlar, yoldan çıkmış kimselerdir.

5. Ancak, işledikleri **b u** günahı **n** hemen **ardından tövbe edip kendilerini düzelterler** elbette bağışlanacaklardır. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.** Fakat Allah'ın onları affetmesi, kendilerine verilecek cezayı düşürmez. Çünkü hâkim, suçlunun gerçekten tövbe edip etmediğini ve Allah'ın bu tövbeyi kabul edip etmediğini bilemez. Bu yüzden, zina iftirası atan kişi tövbe ettiğini söylese bile, seksen değnekten kurtulamaz. Ancak daha sonra ortaya koyduğu hayat tarzıyla tövbesini ispat ederse şâhitliği kabul edilebilir.

6. Kendi eşini zinayla suçlayan, fakat kendisinden başka da şahidi olmayan kimseye gelince, onun, kendisini aldattığı iddiasıyla eşini veya bir başkasını öldürüp “namusunu temizlemeye” hakkı yoktur. Böyle çirkin bir olayla karşılaşan kişinin, cezayı kendisi infâz etmek yerine, eşini derhal boşaması gerekir. Bunun için, bu suçlamasında **doğru söylediğine dâir Allah'a yemin ederek, dört kere şahitlik etmesi gerekir.**

7. Beşincisinde de, “Eğer yalan söylüyorsam, Allah’ın lâneti benim üzerime olsun!” diyerek en ağır yemini yapar. Bu durumda, kadın suçu kabullenirse, gereken cezaya çarptırılır, fakat itiraz ederse:

8. Eşi tarafından zinayla suçlanan kadın, kocasının yalan söylediğine dâir Allah’ın huzurunda dört kere yemin eder de,

9. Beşincisinde, “Eğer kocam doğru söylüyorsa, Allah’ın gazâbı benim üzerime olsun!” derse, ceza almaktan kurtulur. Böylece, ne kadına zina cezası verilir, ne de kocasına iftira cezası. Kadın, suçlamayı reddetmekle birlikte, yemin etmekten de kaçınırsa, suçu kabulleninceye ya da yemin edinceye kadar hapsedilir. Fakat erkek, eşini suçladıktan sonra yeminden kaçınırsa, eşine iftira ettiği için —dördüncü ayette açıklandığı üzere— cezalandırılır. Ancak, her hâlükârda, bu evlilik sona erer ve çiftler, birbirleriyle bir daha asla evlenmemek üzere ayrılırlar. Bu durumda erkek,

kadına verdiği evlilik bedeli olan mehri geri alamaz, fakat ona nafaka vermek zorunda da değildir.

İşte Allah, her hak sahibinin hakkını korumak üzere, mükemmel bir hukuk sisteminin temellerini oluşturacak prensipleri size böyle bildiriyor. Çünkü Allah, kullarına karşı çok şefkatli, çok merhametlidir. Bir düşünsenize:

10. Eğer Allah, size karşı böylesine l ü t u f k â r , b ö y l e s i n e merhametli davranmasaydı ve tövbe edenlerin günahını bağışlayan ve sonsuz hikmetiyle en âdil hükümleri veren bir hakîm olmasaydı ya da sizi hikmetsiz hükümlere, hak hukuk tanımayan yönetimlere mahkûm etseydi, hâliniz nice olurdu!

Hicretin altıncı yılında, Medîne çevresindeki güçlü kabîlelerden Mustalık Oğulları Müslümanlara karşı büyük bir savaş hazırlığına girişmiş ve bu amaçla diğer kabîleleri kışkırtmaya başlamışlardı. Durumu haber alan Allah'ın Elçisi, daha atik davranarak düşmanı ansızın bastırıp ağır bir

yenilgiye uğrattı. Daha sonra Medîne'ye dönerken, geceleyin bir yerde konakladılar. Sabaha karşı hareket için hazırlıklara başlandığında, bu yolculukta Hz. Peygamberin yanında bulunan hanımı Hz. Aişe, ihtiyacını gidermek üzere konak yerinden uzaklaşmıştı. Dönerken, yolda düşürdüğü gerdanlığını aramak için biraz oyalandı. Çünkü kendisi gelmeden kervanın hareket etmeyeceğini çok iyi biliyordu. Fakat onu hevdecin içinde zanneden görevliler, boş hevdeci deveye yüklemişler ve ordu, şafak sökmeden yola çıkmıştı. Hevdeç, deve üzerine yerleştirilen, etrafı örtülerle kapalı küçük oda şeklinde bir taşıma aracıdır. Hz. Aişe ufak tefek yapılı, zayıf bir kadın olduğu için, görevliler onun hevdecin içinde olmadığını fark edememişlerdi. Kamp yerine dönen Hz. Aişe, kervanın gitmiş olduğunu görünce gözlerine inanamadı. Fakat kısa zamanda yokluğunun anlaşılacağını ve kendisini götürmek üzere görevlilerin geleceğini biliyordu. Böylece, gün doğuncaya kadar orada bekledi. Nihayet, orduyu geriden takip eden Safvan b. Muattal adındaki görevli, —ki Bedir savaşına katılmış, temiz

ahlâkı ve dürüstlüğüyle tanınan bir sahabyıdı— Hz Aişe'yi bulup yedeğindeki deveyle kervana yetiştirdi. Buraya kadar her şey normal seyrinde gidiyordu. Fakat Peygamberi yıpratmak için fırsat kollayan münâfıklar, bu olayı bahane ederek Hz. Aişe hakkında korkunç bir iftira kampanyası başattılar. Aişe'yi, babası Ebu Bekr'i ve annesi Ümmü Ruman'ı perişan eden, Hz. Peygamberi yüreğinden yaralayan ve İslâm toplumunu neredeyse bir iç savaşın eşiğine getiren bu uğursuz iftira, tam bir ay boyunca Medîne'de çalkalandı durdu. Gerçi müminler, bu çirkin iddiayı hiçbir zaman onaylamadılar; ne var ki, birçokları, bu iftirayı yayan münâfıklara karşı açıkça ve sert bir şekilde tavır da koyamadılar. Müslümanların çetin bir sınavdan geçtiğı bu bir aylık sıkıntılı dönemin ardından, nihâyet ilâhî rahmet kapıları açıldı ve hem Hz. Aişe'nin masumiyetini bildiren, hem de buna benzer iddialar karşısında nasıl davranılması gerektiğini Müslümanlara öğreterek güzel dersler veren aşağıdaki ayetler nazil oldu:

II. O iftirayı ortaya atanlar, sizin

içinizdeki münâfıklardan oluşan örgütlü bir çetedir. Fakat ey inananlar; **bunu kendiniz için kötülük sanmayın; aksine, bu sizin için hayırlıdır.** Çünkü öncelikle, aranızda sızan münâfıkların maskesi bu olay sayesinde düştü. Ayrıca, Hz. Aişe'nin masumiyeti de ilâhî vahiyle belgelenmiş oldu. Korkmayın, size karşı atılan her iftira, sizin daha da güçlenmenizi ve Allah katında derecenizin yükselmesini sağlayacaktır. Masum insanlara alçakça iftira atan o münâfıklara gelince; **onların her biri, kazandığı günahın cezasını çekecektir; hele iftirada öncülük ederek bu işin başını çeken Abdullah b. Übeyy adındaki münâfıkların reisi yok mu, işte onun hakkı cehennemde ebediyen mahkûm edileceği büyük bir azaptır!**

12. Peki, hiçbir delile dayanmay a n bu söylentinin sağda solda konuşulduğunu işittiğiniz zaman s i z inanan erkek ve kadınların, Hz. Aişe gibi tertemiz bir insana karşı kalplerinde güzel düşünceler beslemeleri ve **“Bu düpedüz bir iftiradır!”** demeleri

gerekmez miydi? Çünkü suçu ispatlanmadıkça, bütün insanlar masum kabul edilmelidir.

13. Öte yandan, bu iftirayı ortaya atanların, iddialarını doğrulamaları için dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Madem ki, değil dört, bir tane dahî şahit gösteremiyorlar, öyleyse, Allah katında belirlenen evrensel ahlâk ve hukuk kurallarına göre, **onlar yalancıların ta kendileridir!**

14. Eğer Allah'ın lütuf ve rahmeti, dünyada da, âhirette de sizi kucaklamış olmasaydı, içine daldığınız bu dedikodulardan dolayı, mutlaka başınıza müthiş bir belâ gelirdi.

15. Çünkü bunu dilinize dolamış, içyüzünü bilmediğiniz bir konuda ileri geri konuşup duruyordunuz. Bir iftiranın yayılmasına sebep olmak Allah katında büyük bir günah olduğu hâlde, siz bunu basit ve önemsiz görüyordunuz. Oysa ki:

16. Bunu işittiğiniz anda, derhal mümine yaraşan tavrı takınmalı ve **“Bu konuda öyle ileri g e r i konuşmak bize yakışmaz; aman Allah’ım, bu gerçekten büyük bir iftiradır!” demeniz gerekmez miydi?**

17. Eğer gerçekten iman ediyorsanız, Allah böyle bir işe bir daha asla bulaşmamanızı size öğütlüyor!

18. İşte bunun içindir ki, Allah size ayetlerini böyle açıkça ve ayrıntılı olarak bildiriyor. Unutmayın ki, **Allah** her şeyi **bilendir**, her konuda en doğru ve en adâletli hükmü veren bir **hakîmdir**.

19. Bu gibi asılsız iddiaları, söylentileri ve her tür ahlaksızlığı destekleyerek inananlar arasında ahlâksızlığın, çirkin davranışların, fuşşiyatın yayılmasını isteyenlere, hem bu dünyada, hem de âhirette can yakıcı bir azap vardır! Bu sayılan çirkinliklerin topluma ne büyük zararlar verdiğini ve buna karşı neler yapılması gerektiğini

tam olarak sadece **Allah bilir, siz bilemezsiniz.** Öyleyse, her şeyi bilen Rabb'inize güvenmeli ve O'nun hükümlerini hayata egemen kılmalısınız.

Bu yüzden Allah, sakınmanız gereken her şeyi size bildirerek, mükemmel bir hukuk sisteminin temellerini oluşturacak prensipleri size öğretiyor. Çünkü Allah, kullarına karşı çok şefkatli, çok merhametlidir. Bir düşünsenize:

20. Eğer Allah, engin lütuf ve rahmetiyle sizleri kucaklamasaydı ve kullarına karşı bu kadar şefkatli, bu kadar merhametli olmasaydı hâliniz nice olurdu? İşte bunları düşünün de:

21. Ey iman edenler! Allah'ın emirlerini hiçe sayarak, zulüm ve haksızlık peşinde koşan insan ve cinlerin, yani **şeytanın adımlarını izlemeyin!** Her kim şeytanın adımlarını izlerse, şunu iyi bilsin ki, o ancak zina, fuhuş, cinsel sapıklık, çıplaklık gibi **çirkinlikleri ve** gerek Kur'an, gerekse sünnet tarafından **çirkin görülen**

davranışları emreder. Ve insanoğlu, kendi gücüne, becerisine güvenerek onunla baş edemez. Öyle ki, **eğer Allah'ın lütuf ve rahmeti sizinle olmasaydı, içinizden hiç kimse** tertemiz ve fazîletli bir hayat yaşayamaz, günahlardan ve kötülüklerden **arınamazdı fakat** sonsuz kudret ve merhameti sayesinde **Allah, dilediğini** temiz ve fazîletli hayata yönelterek **arındırmaktadır.** Çünkü bunu yapabilecek ilim, hikmet ve kudrete sahip olan sadece O'dur. Öyleyse, tertemiz bir toplum oluşturarak dünyada ve âhirette mutluluğa ulaşmak istiyorsanız, Allah'ın gösterdiği yolu izlemelisiniz. Unutmayın ki **Allah** her şeyi **işitendir,** kimin temiz ve fazîletli olmayı hak ettiğini en iyi **bilendir.** İşte size, üstün bir erdemlilik örneği:

Münâfıkların Hz. Aişe hakkında yürüttükleri bu iftira kampanyasına, ne yazık ki, birkaç Müslüman da —insanî zaafı nedeniyle— katılmış bulunuyordu. Üstelik bunlardan biri, Hz. Ebu Bekir'in akrabası olan ve onun yardımlarıyla geçimini sağlayan Mistah adında bir Müslümandı.

Gerçi Mistah, cehâletinin kurbanı olarak işlediği bu günahı dolay içtenlikle tövbe etmiş, cezasını da çekmişti. Fakat Hz. Ebu Bekir, kızı ha kında böyle çirkin bir iftiraya destek veren bu adamın nankörce tutumu karşısında o kadar incinmişti ki, bundan böyle ona asla yardımda bulunmayacağına dâir yemin etmişti. Bunun üzerine, böyle bir davranışın müminlere, hele Hz. Ebu Bekir gibi erdemli kimselere yakışmadığını bildiren aşağıdaki ayet nazil oldu:

22. İçinizdeki erdemli ve varlıklı kimseler, kendilerine karşı nankörce davranmış olsalar bile, **akrabalarına, yoksullara ve Allah yolunda hicret etmiş olanlara** yardım etmeme ve onlara bir daha hiçbir şey **vermeme konusunda yemin etmesinler;** bilakis, işledikleri günahı dolay tövbe eden bu insanlara karşı **affedici ve bağışlayıcı** olsunlar; öyle ya, **Allah'ın da sizi bağışlamasını istemez misiniz?** Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir** ve sizin de böyle tövbekar müminlere karşı merhametli olmanızı ister. Fakat yaptığı

kötülüklerde ısrar edenler için bağışlanma söz konusu olamaz:

23. Kötülükten, günahtan haberi bile olmayan saf, temiz ve iffetli mümin hanımlara alçakça iftira atan ve günahlarından tövbe etmeyen o münâfıklara gelince; onlar, dünyada da, âhirette de lânete uğramışlardır ve onların hakkı büyük bir azaptır! Bunlar, delil yetersizliğinden dolayı dünya azâbından kurtulsalar bile, Hesap Gününde yakayı kurtaramayacaklar:

24. O gün onların dilleri, elleri ve ayakları, işledikleri günahları bir bir itiraf ederek kendileri aleyhinde şahitlik edecektir.

25. İşte o gün Allah, hak ettikleri cezayı onlara tam olarak verecek ve zâlimler, o zaman anlayacaklar; Allah'ın açık ve mutlak doğrunun, adâletin ve hakîkatin ta kendisi olduğunu!

Çünkü onlar, bir Peygamberin hanımına dil

uzatabilecek kadar azgınlıkta ileri gittiler. Oysa geçerli kıldığımız hukukî, bireysel ve toplumsal yasalara göre:

26. Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler de kötü kadınlara yaraşır. Aynı şekilde, iyi kadınlar iyi erkeklere, iyi erkekler de iyi kadınlara yaraşır. Peygamber de, Aişe de, Safvan da son derece ahlâklı ve iffetli birer mümindirler. **Bu tertemiz insanlar, o iftiracıların ortaya attığı asılsız suçlamalardan tamamen masumdurlar.** Bu yüzden, Rableri katında **onlar için** hazırlanmış bir **bağışlanma ve cömertçe bahşedilen nîmetler vardır!**

Şimdi de, kötü niyetli insanların eline koz vermemek için uymanız gereken kuralları açıklayalım:

27. Ey inananlar! Başkalarının evlerine, sahiplerinden izin alıp onlara güzelce selâm vermeden girmeyin! Bu sizin için, içeriye izinsiz girip ev halkını rahatsız etmekten çok daha

iyidir. İşte Allah, size bu gibi görgü ve edep kurallarını öğretiyor ki, **belki düşünüp öğüt alırsınız.**

28. Eğer orada kimseyi bulamazsanız, size izin verilmedikçe içeri girmeyin. Şâyet size “Gidin, şu anda müsâit değiliz.” denirse, geri dönüp gidin. Bu, sizin için en uygun davranış şeklidir. Sakın bunu gurur meselesi yapıp da, size içtenlikle durumunu arz eden kardeşinize karşı içinizde en ufak bir burukluk, kırgınlık beslemeyin. Unutmayın ki, **Allah yaptığınız her şeyi** ve neyi nasıl yapmanız gerektiğini sizden çok daha iyi **bilmektedir.**

29. İçinde oturulmayan, fakat sizin faydalanma hakkınız bulun a n câmi, kütüphane, dükkan, gibi halka açık yerlere veya hiç kimse tarafından kullanılmayan terk edilmiş evlere izinsiz girmenizde bir sakınca yoktur. Unutmayın; **Allah, açığa vurduğunuz ve içinizde gizlediğiniz her şeyi bilmektedir.** Öyleyse, hiç kimsenin evine kötü niyetle

girmemeli, her şeyi bilen Allah'ın sizi mutlaka hesaba çekeceğini düşünmelisiniz. Öte yandan:

30. İnanan erkeklere söyle: Bakışlarında ölçülü olsun, kadınlara gözlerini dikip bakmasınlar. Eşlerinin namusunu korudukları gibi, kendi **iffet ve namuslarını** da aynen öyle korusunlar. Bu, onlar için en temiz ve erdemli davranış şeklidir. Unutmasınlar ki **Allah, yaptıkları her şeyden haberdardır.**

31. İnanan kadınlara da söyle: Onlar da **bakışlarında ölçülü olsun,** bakılması uygun olmayan yerlere bakmaktan sakınsınlar. Her türlü ahlâksızlıktan, çirkin davranıştan uzak durarak, **iffet ve namuslarını korusunlar.** Toplum içine çıkarlarken, beşerî münâsebetlerin gereği olarak ve İslâm toplumundaki örf ve âdetlere göre açılmasında sakınca görülmeyen ağız, göz, el, ayak gibi uzuvlar veya elde olmayarak **görünen yerler hariç,** kadınsı câzibe ve **güzelliklerini** mahrem olmayan —yani kendisiyle evlenmeleri ebediyen haram olmayan— kimselere **göstermesinler. Bir**

de, başlarına alacakları **örtülerini,** saçları, kulakları, boynu, gerdanlığı ve göğsü örtecek biçimde **yakalarının üzerinden salıversinler.** Ayrıca, vücut hatlarını tamamen kapatan dış kıyafetlerini üzerlerine örtsünler (33. Ahzap: 59). Gerek giyim kuşamlarında, gerek söz ve davranışlarında, mümin bir hanıma yaraşan ağırbaşlı ve edepli bir tavır takınsınlar.

Kadınlar her türlü kadınsı **güzelliklerini** ve süslerini **ancak kocalarına** gösterebilirler. Saçları, kolları, ayak bilekleri... gibi ikinci dereceden süslerini ise,

Babalarına, dedelerine, amcalarına, dayılarına, damatlarına,

Kocalarının babalarına ve dedelerine,

Öz oğullarına, torunlarına ve **kocalarının** başka bir kadından olan **oğullarına,**

Öz veya üvey kardeşlerine,

Öz veya üvey **yeğenlerine,**

Ayrıca, süt emzirme sebebiyle mahrem olan süt kardeşi, süt babası, süt oğlu, süt yeğeni, süt amcası, süt dayısı gibi akrabalarına,

Temiz ve güvenilir **kadın arkadaşlarına,**

Sahip oldukları köle ve cariyelere,

Kadınlara ilgi duymaya cak derecede yaşlanmış olan **erkek hizmetçilere,**

Ve kadınların mahrem yerlerinin henüz farkında olmayan erkek çocuklara gösterebilirler.

Bir de, gizledikleri güzelliklerini belli edecek şekilde ayaklarını yere vurarak kırıta kırıta yürümesin, tahrik edici davranışlarda bulunmasınlar.

İşte bu kurallara uyduğunuz takdirde, temiz ve huzurlu bir toplum oluşturabilirsiniz. Fakat ne

kadar titiz davranırsanız da, ufak tefek kusurlarınız, hatâlarınız olacaktır. Bunun için:

Ey inananlar, hepiniz kötülüklerden, günahlardan tövbe edip topluca Allah'a yönelin ki, dünyada ve âhirette kurtuluşa erebilesiniz.

Günahlardan arınmış temiz ve sağlıklı bir toplum oluşturabilmek için yerine getirmeniz gereken önemli bir görev daha var:

32. Ey İslâm toplumunun yöneticileri, aile reisleri, mahalle büyükleri! İçinizden evli olmayan evlilik çağında dul veya bekar bütün hür Müslümanları ve evlilik hayatının sorumluluklarını yerine getirebilecek fikri ve ahlâkî olgunluğa ulaşmış köle ve cariyelerinizi evlendirin. Eğer onlar fakir oldukları gerekçesiyle yuva kurmaktan çekiniyor iseler, korkmasınlar, çünkü Allah lütuf ve bereketi sayesinde, onları hiç kimseye muhtaç etmeyecektir. Unutmayın ki Allah, kudret ve

merhametiyle **sınırsızdır**, her şeyi **bilmektedir**.

33. Bütün bunlara rağmen, yine de **evlenmeye imkân bulamayanlar, Allah kendilerine lütfedip bu imkânı sağlayınca**ya kadar iffetli davransınlar.

Ey Müslümanlar ve ey köle sahipleri! **Köle ve cariyelerinizden, ödeyecekleri bir miktar mal karşılığında özgürlüğüne kavuşmak isteyenler olursa, —eğer bunun için gerekli olgunluğa ulaştıkları kanısına varırsanız— onların bu isteklerini geri çevirmeyin.** İslâm toplumunun yöneticileri, bir kölenin bu şekilde özgürlüğe kavuşmasına karar vermişse, köle sahibinin bunu kabul etmeme hakkı yoktur. **Ayrıca, bu amaçla Allah'ın size bahşetmiş olduğu mallardan bir kısmını onlara verin.**

Bir de, sakın şu dünya hayatının gelip geçici malına mülküne tamah edip de, İslâm öncesindeki kâfirlerin ve Müslüman görünümündeki münafıkların yaptığı gibi,

cariyelerinizi fuhuş yapmaya zorlamayın; hele hele, onlar iffetli ve namuslu yaşamak istiyorlarsa! Elbette cariyelerin de fuhuş yapmaları haramdır ve eğer bir cariyeye, efendisinden habersiz, kendi isteğiyle bunu yaparsa yalnızca kendisi cezalandırılır. **Fakat her kim onları bu işe zorlarsa,** unutmayın ki **Allah, böyle bir zorlamaya maruz kaldıktan sonra da,** bu zavallı ve çaresiz kadınlara karşı **çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.** Fakat onları bu yola düşürenler kesinlikle cezalandırılmalıdır. Ayrıca, fuhuşa zorladıkları cariyeler ellerinden alınarak, özgürlüğüne kavuşturulmalıdır.

34. Doğrusu Biz, size muhtaç olduğunuz inanç, ahlâk ve temel hukuk prensiplerini **açıklayan ayetler, sizden önce gelip geçen toplumların yaşadığı nîmet ve felâketlerden** ibret verici **örnekler ve kötülükten sakınan kimseler için** hikmet dolu **öğüt ve uyarılar gönderdik.**

35. Çünkü Allah, var olan her şeye varlığını armağan eden, her birini kendi yaratılışındaki

hikmete uygun niteliklerle donatan, hedefini ve yolunu göstererek onları dâimâ iyiye, güzele yönlendiren; gönderdiği mesajlarla gönülleri aydınlatan, duygu ve düşünceleri arındıran ve böylece, tüm kâinâta nuruyla tecellî edip varlığa anlam ve değer kazandıran mutlak hakikattir, yani **göklerin ve yerin nurudur. O'nun** varlığa yansıyan en parlak **nuru** olan bu Kur'an, **tıpkı** rüzgar ve yağmurdan korunmuş sapasağlam **bir siper içindeki kandile benzer. Kandil, camdan bir fânus içindedir. O fânus ki, inci gibi parıldayan bir yıldızdır sanki.** Bu kandil, hayır ve bereketin sembolü olan **kutlu bir bitkiden, zeytinden** elde edilen saf ve doğal zeytinyağıyla, **y a n i** ilâhî bir yakıtla **tutuşturulmuştur ki, ne doğulu Hint mistizminden kaynaklanmıştır, ne de batılı Yunan felsefesinden.** Bu nur, herhangi bir coğrafyanın, kültürün ve medeniyetin ürünü değildir; aksine, tüm zamanları ve mekânları kucaklayan ilâhî-evrensel bir mesajdır. **Ve o kandilin yağı o kadar berrak, o kadar parlaktır ki, neredeyse hiç ateş değmese bile kendiliğinden ışıık verecek!**

Öyle ki, iç içe dâireler şeklinde kat kat ışık demetleri; **nur üstüne nur!** İşte Kur'an, böylesine parlak, böylesine aydınlatıcı bir kitaptır. Ne var ki, bütün gözler bu aydınlıktan istifâde edemiyor, çünkü:

Allah, yalnızca hakîkate ulaşm a k isteyen kimseleri kendi nuruna erİştirir; işte bunun içindir ki **Allah**, insanlara böyle canlı örnekler vermektedir. Çünkü **Allah**, her şeyi en mükemmel şekilde bilmektedir.

36. İşte bu nur, **Allah'ın** maddî ve mânevî olarak yükseltilmesine ve içinde adının anılmasına izin verdiği câmilerde ve Kur'an okunan evlerde ışıllı parlamaktadır. Çünkü orada, gece gündüz **O'nun** sınırsız kudret ve yüceliğini zikredip gündeme getiren yiğitler vardır. Öyle yiğitler ki:

37. Ne geçimlerini kazanmak için yaptıkları bir ticaret, ne de alım satım gibi dünyevî kazanç getiren başka bir meşguliyet, onları **Allah'ı**

anmaktan, namazı dosdoğru kılmaktan ve zekâtı vermekten alıkoymaz; çünkü onlar, gönüllerin ve gözlerin dehşetten allak bullak olacağı Günden korkarlar.

38. Ve bu bilinçle Rablerine kulluk ederler; ki Allah onları, yaptıklarının en güzeliyle ödüllendirsin ve sonsuz lütuf ve bereketi sayesinde, onlara hak ettiklerinden daha fazlasını ihsan etsin. Öyle ya, Allah, dilediğine sınırsız nîmetler bahşeder. İşte, müminler böyle ilâhî nurlarla aydınlanırken:

39. Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince; onların bu dünyada güzel ve çekici zannederek yaptıkları işler, tıpkı çölde görülen bir seraba benzer. Şöyle ki; uzun süre susuz kalan kişi, uzaktan parıldayan kumları yerden fişkıran su zanneder ve sevinçle oraya doğru koşar. Fakat yanına iyice yaklaşıncı, orada su nâmına hiçbir şey bulamaz; bunun yerine, her zaman her yerde hazır ve nâzır olan Allah'ı yanı başında hisseder ve Allah, onun hesabını

oracıkta derhal ve eksiksiz görüverir. Gerçekten **Allah, hesabı çabuk görendir.**

40. Yâhut onların duygu, düşünce ve davranışları, **derin bir denizin altındaki zifiri karanlıklar gibidir ki, peş peşe gelen azgın dalgalar denizi dört bir yandan sarıp kuşatıyor; üstlerinde de kapkara bulutlar var:** Körlemesine geçen bir hayat, ruhsal bunalımlar, toplumsal çalkantılar ve **üst üste yığılmış karanlıklar! Öyle ki,** zavallı adam **elini çıkarsa, neredeyse onu bile göremez!** Çünkü Allah, ışıktan yüz çevirdiği için onun gözünü kör etmiştir. Evet, **Allah'ın aydınlık vermediği kimseye, hiçbir şekilde ılık bulma ihtimali yoktur!** İşte bu yüzden, o inatçı kâfirler hakîkati kabul etmiyorlar! Oysa her yanda, Allah'ın kudret ve merhametini gözler önüne seren o kadar mûcize var ki:

41. Göklerde ve yerdeki bütün varlıkları arın; örneğin, gökyüzünde **saf tutup kanat çırparak uçan kuşların, Allah'ın sınırsız kudret ve**

yüceliğini haykırarak **andığını** **görmüyor musun?** Bütün evrenin tesbih sedalarıyla nasıl çın çın öttüğünü duymuyor musun? Bak, **her biri nasıl duâ edeceğini ve O'nun yüceliğini nasıl dile getireceğini** ne de güzel **öğrenmiş!** **Allah, onların yaptıkları her şeyi en mükemmel şekilde bilmektedir.**

42. Çünkü göklerin ve yerin mutlak egemenliği Allah'ın elindedir ve dönüş de ancak O'nadır.

43. Ve yine görmüyor musun ki, Allah, havadan daha ağır olan bulutları emrindeki rüzgarlarla nasıl dilediği yere sürüklüyor, sonra onları birbirine kaynaştırıyor, derken birbiri üzerine yığıp istifliyor ve bir de bakıyorsun ki, bulutların bağrından yağmurlar boşanmakta?

Ve yine görmüyor musun ki Allah, gökteki dağ gibi yığılmış bulutlardan ölçülü ve kontrollü olarak dolu indiriyor da, onunla dilediğini

vururken, dilediğini ondan uzak tutuyor?
Ve gökten dolu yağarken, ona eşlik eden gök gürlemesi ve şimşeklerle muhteşem bir manzara ortaya çıkıyor; öyle ki, bulutlar arasında çakan şimşeklerin parıltısı, neredeyse gözleri kör edecek!

44. Gece ile gündüzü şaşmaz bir düzen içerisinde **birbiri ardınca getiren, Allah'tır.** Hiç kuşkusuz bunda, gönül gözüyle hakîkati görebilenler için Allah'ın muhteşem sanat ve kudretini ortaya koyan nice deliller, **nice ibretler vardır.**

45. Allah, bütün canlıları sudan yaratmıştır; bunlardan kimi karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayağı, kimi de dört ayağı üzerinde yürür. Bakın; **Allah, dilediğini dilediği şekilde yaratıyor.** Hiç kuşkusuz, **Allah'ın her şeye gücü yeter.**

46. İşte Biz, ey insanlar, hakîkati açıkça ortaya koyan ayetler gönderdik. Fakat yine

de haktan yüz çevirenler var. Fakat **Allah**, yalnızca güzele, doğruya yönelmek **isteyenleri doğru yola iletir**. Basit dünyevî menfaatleriyle uyuşmadığı için hakîkati reddedenlere gelince:

47. Onlar inananlarla karşılaştıkları zaman, “**Biz de Allah’a ve Elçisine iman ediyor**, Allah’ın hükümlerine yürekten **itaat ediyoruz!**” derler **fakat içlerinden bir kısmı, bütün bunlardan sonra yine de** verdikleri sözden döner, ilk fırsatta itaatten **yüz çevirirler**. Çünkü **onlar**, gerçekte hiçbir zaman **inanmış değiller**. Öyle ki:

48. Onlar, anlaşmazlığa düştükleri konularda **aralarında adâletle hükmetmesi için Allah’ın kitabına ve bu kitabın uygulayıcısı olarak O’nun Elçisine çağırıldıkları zaman, içlerinden bir kısmı derhal yüz çevirir**. Çünkü Kur’an’ın istediği hayat tarzının, istedikleri gibi yaşamalarına engel olacağını çok iyi bilirler.

49. Fakat hak ve adâlet kendilerinden yana olunca, onu seve seve kabul ederler.

50. Bunların kalplerinde bir vicdan bozukluğu, bir hastalık mı var? Yoksa Kur'an'ın Allah sözü olduğundan şüphe mi duyuyorlar? Yoksa Allah'ın ve Elçisinin kendilerine haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, aslında haksızlık edenler, bizzat kendileridir. Allah'ın en âdil hükmü vereceğini pekâlâ bilir, ama işlerine gelmediği için onu kabul etmezler.

51. Oysa gerçek inananlar, aralarında Kur'an ve Peygamber hakem olsun diye Allah'a ve Elçisine çağrıldıkları zaman, ancak ve ancak "İşittik ve itaat ettik!" diye cevap verirler. İşte kurtuluşu erecek olanlar, yalnızca bunlardır. Diğer bir deyişle:

52. Her kim Allah'a ve Elçisine itaat eder, Allah'a saygıyla bağlanır ve O'na karşı gelmekten titizlikle sakınırsa, işte en büyük mutluluk ve başarıyı elde edecek olanlar bunlardır.

53. İkiyüzlülere gelince; hem Kur'an'dan yüz çevirirler, hem de büyük bir pişkinlikle, **eğer kendilerine emredersen** sizinle birlikte savaşa çıkacaklarına dâir var güçleriyle **Allah adına yemin ederler.** Onlara **de ki:** “Boşuna **yemin etmeyin!** Çünkü davranışlarınız, bu iddianızda hiç de samîmî olmadığınızı açıkça gösteriyor. Şu hâlde sizin yapmanız gereken, yaldızlı sözlerle göz boyamak değil, Allah'ın hükümlerine içtenlikle ve **güzelce itaat etmektir. Hiç kuşkusuz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdârdır.”**

54. Ey Müslüman! Müslüman olduğunı iddia eden, ama Kur'an'ın ve sünnetin hükümlerinden yüz çeviren bu insanlara **de ki: “Allah'a itaat edin ve Elçisine itaat edin!** Allah'ın Kitabına ve bu Kitabın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan Peygamberin sünnetine sımsıkı sarılın!”

Ey münâfıklar! **Eğer** Elçinin bu çağrısından **yüz çevirecek olursanız,** şunu iyi bilin ki, **o ancak, kendi üzerine düşen** tebliğ görevini **yapmakla**

yükümlüdür; siz de kendi üzerinize düşen itaati yerine getirmekle yükümlüsünüz! Eğer kibir, bencillik, inatçılık engellerini aşarak ona itaat ederseniz, doğru yolu bulmuş olursunuz fakat yüz çevirirseniz, İslâm'dan uzaklaşmakla sadece kendinize zarar vermiş olursunuz. Zira Elçinin görevi sizi zorla Müslüman yapmak değil, ancak Allah'ın emirlerini size açıkça tebliğ etmektir. Bu tebliğe kulak verdiğiniz takdirde, sadece ahirette değil, dünyada da kazanan siz olacaksınız:

55. Ey insanlar! Allah, içinizden iman eden ve bu imanın gereği olarak dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyanlara söz vermiştir: Onlardan önce gelip geçen dürüst ve erdemli milletleri egemen kıldığı gibi, onları da yeryüzünde egemen kılacak, onlar için beğendiği inanç sistemini ve bu inanca bağlı hayat tarzını hem gönüllerde, hem de yeryüzünde sapasağlam yerleştirecek ve yaşadıkları sıkıntıların, korkuların ardından onları güvenlik ve esenliğe kavuşturacaktır. Onlar

ki, yalnızca **Bana kulluk eder**, hiç kimseyi ve hiçbir şeyi **Bana ortak koşmazlar. Bütün bunlardan sonra, her kim inkâra saplanacak olursa, kesinlikle yoldan çıkmış demektir.**

56. O hâlde, beş vakit **namazı** hayatın merkezine yerleştirerek, onu di kkatle ve özenle, mümkün mertebe cemaatle birlikte **kılın**, refah ve zenginliği toplumun tüm katmanlarına yaymak üzere **zekâtı verin ve** Kur'an'ın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan **Peygambere itaat edin ki**, ilâhî lütuf ve merhamete lâayık olabilesiniz.

57. Ey hak yolunun yolcusu! **Sakın inkârcıların, yeryüzünde Allah'ı âciz bırakıp hak ettikleri cezadan kurtulacaklarını sanma! Çünkü onların varacağı yer ateştir; ne kötü bir son!**

Gelelim, aile bireyleri arasında uyulması gereken kurallara:

58. Ey inananlar! Sahip olduğunuz köle ve

cariyeler, yanınızda bulunan bak ıcılar, hizmetçiler **ve henüz ergenlik çağına ulaşmamış olan çocuklarınız**, izniniz almadan da evinize girebilirler. Ancak onlar odanıza girmeden önce, **şu üç vakitte** kapıyı vurup **sizden izin istesinler: Sabah namazından önce, öğle sığığında elbisenizi çıkarıp yatağına uzandığınız zaman ve yatsı namazından sonra.** Çünkü bu vakitler, uygunsuz bir durumda bulunabileceğiniz ve **sizin özel hayatınız için ayrılmış üç mahrem vakittir.** Bunun için, çocuklara ve hizmetçilere, bu üç vakitte yanınıza girerken izin istemeleri gerektiğini öğretmelisiniz. Bu, çocukların ruhsal gelişimi ve kişiliklerinin oluşması açısından da çok önemlidir. **Bu vakitlerin dışında** yanınıza izinsiz girerlerse, **size de, onlara da günah yoktur.** Çünkü onlar, sürekli **yanınıza girip çıkarlar ve** hayatın doğal akışı içerisinde, **birbirinizle içli dışlı olmak durumundasınız.**

İşte Allah, ayetleri size böyle açık ve net olarak bildirmektedir. Çünkü Allah, her şeyin

en doğrusunu **bilendir**, her konuda en âdil hükmü veren, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince yapan bir **hakîmdir**.

59. Çocuklarınız ergenlik çağına ulaştığında, kendilerinden önceki diğer yetişkinler birinin odasına girerken nasıl izin istiyorlarsa, onlar da sizin yanınıza girmeden önce —sadece üç vakitte değil, her zaman— izin istesinler.

İşte Allah, yol gösterici mesajlarını size böyle açıklamaktadır. Hiç kuşkusuz Allah, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.

60. Artık evlenme çağları geçtiği için evlenme ümidi kalmamış ve hayızdan, çocuktan kesilmiş, cinsel arzu duymayacak kadar yaşlı kadınların, doğal câzibe ve güzelliklerini kasden teşhir etmemeleri şartıyla, ev dışında giymeleri gereken elbiselerini üzerlerine almamalarında bir sakınca yoktur. Bununla birlikte, bundan mümkün mertebe sakınmaları,

kendileri için daha iyidir. Unutmayın ki, **Allah** her şeyi **işitmekte**, her şeyi **bilmektedir**.

61. Ey iman edenler! Bir başkasının evinde yeme içme konusund a **köre, topala, hastaya** ve bunun gibi ihtiyaç sahiplerine **sorumluluk yoktur**. Böyle muhtaç kimselere yeme, içme, barınma ve benzeri ihtiyaçları konusunda kolaylık gösterilmelidir. Onlar, açlı klarını gidermek için diledikleri yerde —sınırı aşmayacak şekilde— yemek yiyebilirler. Bir ailenin bireyleri gibi kardeşlik bağlarıyla birbirlerine kenetlenmiş olan İslâm toplumu, onlara bu ayrıcalığı tanımak zorundadır. **Ayrıca, gerek kendi evler inizde, g e r e k s e eşlerinizin, çocuklarınızın, babalarınızın, annelerinizin, erkek veya kız kardeşlerinizin, amcalarınızın, hal alarınızın, dayılarınızın, teyzelerinizin evlerinde ve korumanız için anahtarları size emânet edilmiş olan evlerde arkadaşlarınız ve samîmî aile dostlarınızın evlerinde yiyip içmenizde hiçbir sakınca yoktur.** Misafirlerinizle **birlikte veya ayrı ayrı yemek yemenizde de bir**

sakınca yoktur. Her sofraya mutlaka misafir çağırarak zorunda değilsiniz. **Bir de, evlere girerken Allah katından bolluk, bereket, sağlık ve esenlik dileğiyle birbirinize güzelce selâm verin.**

Allah, ayetlerini size böyle açık ve net olarak bildiriyor ki, aklınızı kullanarak bu temel prensipler çerçevesinde yaşayınız. İşte, böyle bir toplumu oluşturabilmek için uymanız gereken önemli bir kural:

62. Gerçek müminler, ancak şu kimselerdir ki; Allah'a ve Elçisinin emrinden inanırlar; toplumu ilgilendiren önemli bir meseleyi görüşmek için Elçi veya Elçinin izinden giden İslâm âlimleri ve Müslüman yöneticiler ile bir araya geldiklerinde, ondan izin almadan gizlice çekip gitmezler. Böyle acil bir işleri olduğu zaman toplantıyı terk etmek için **senden izin isteyenler, Allah'a ve Elçisine gerçekten inanmış olanlardır.** O hâlde, ey İslâm toplumunun önderi, bu kimseler **bazı** önemli

işlerini görmek için senden izin istedikleri zaman, içlerinden uygun gördüklerine gitmeleri için izin ver ve onlar oradaki hayır ve bereketten mahrum kaldıkları için Allah'tan bağışlanma dile. Hiç kuşkusuz Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

63. Öyleyse, ey iman edenler! Elçinin veya İslâm toplumunun meşrû liderinin size yaptığı çağrısı, birbirinize yaptığınız sıradan çağrılarla bir tutmay ın . Çünkü onların çağrısına uymak ve onlar izin vermedikçe toplantıyı terk etmemek, imanın gereğidir. Niteki m Allah, birbirlerini siper ederek gizlice aranızdan sıvışıp giden o ikiyüzlüleri elbette bilmektedir v e cezalarını verecektir. Öyleyse, O'nun emrine aykırı davrananlar, başlarına, bu dünyada yenilgi, zillet, esaret, perişanlık gibi bir belânın ya da âhirette can yakıcı bir azâbın gelmesinden korksunlar!

64. Çünkü; göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır! O, sizin içinde

bulunduğunuz dur u m u ve bütün duygu, düşünce ve davranışlarınızı **gâyet iyi bilmektedir.** İnsanlar hesaba çekilmek üzere **O'nun huzuruna çıkarıldıkları Gün,** dünyadayken **yapıp ettikleri her şeyi onlara bir bir haber verecektir.** Çünkü **Allah,** her **şeyi** en mükemmel şekilde **bilmektedir.**